# Stavební dělník/dělnice (kód: 36-126-E)

**Autorizující orgán:** Ministerstvo průmyslu a obchodu
**Skupina oborů:** Stavebnictví, geodézie a kartografie (kód: 36)
**Týká se povolání:**
**Kvalifikační úroveň NSK - EQF:** 2

## Odborná způsobilost

| Název | Úroveň |
|---|---|
| Manipulační práce se stavebními hmotami, materiály, polotovary a výrobky | 2 |
| Provádění a opravy povrchů vozovek a chodníků z obalovaných drtí a litých asfaltů | 2 |
| Spárování dlažeb maltou, asfaltem a jinými materiály | 2 |
| Mechanické čištění zárubní, instalačních vedení, dlažeb, podlah, obedňovacích dílců | 2 |
| Zemní práce s přípravou a úpravou terénu | 2 |
| Ruční výkop rýh pro základové pasy a inženýrské sítě včetně zásypu a zhutnění | 2 |
| Vrtání děr, bourání nenosných částí zděných a betonových konstrukcí, sekání rýh a průrazů | 2 |
| Výroba malt a čerstvého betonu ze suchých směsí | 2 |
| Seřizování, ošetřování a údržba příslušných druhů stavebních strojů a zařízení | 2 |
| Obsluha a údržba sbíjecích kladiv | 2 |
| Dodržování BOZP, PO a hygieny práce | 2 |

## Platnost standardu

Standard je platný od: 21.10.2022

## Kritéria a způsoby hodnocení

### Manipulační práce se stavebními hmotami, materiály, polotovary a výrobky

| Kritéria hodnocení | Způsoby ověření |
|---|---|
| a) Popsat postup manipulace se základními zdicími materiály (kusová staviva); s prefabrikovanými stavebními dílci z železobetonu, keramiky, dřeva a kovu; se suchými maltovými směsmi, vápnem a cementem, s písky a štěrky; s čerstvým betonem; s izolačními materiály; s výplněmi stavebních otvorů | Ústní ověření |
| b) Dopravit materiál na místo zpracování a správně ho uložit | Praktické předvedení a ústní ověření |

**Je třeba splnit obě kritéria.**

### Provádění a opravy povrchů vozovek a chodníků z obalovaných drtí a litých asfaltů

| Kritéria hodnocení | Způsoby ověření |
|---|---|
| a) Číst prováděcí výkresy asfaltových povrchů chodníků a vozovek | Praktické předvedení a ústní ověření |
| b) Připravit podklad pod asfaltový povrch | Praktické předvedení a ústní ověření |
| c) Provést povrch z obalované drti dodané na stavbu podle předložené projektové dokumentace v minimálním rozsahu 2 m2 | Praktické předvedení |
| d) Provést povrch z litého asfaltu připraveného na místě ve vařiči podle předložené projektové dokumentace v minimálním rozsahu 2 m2 | Praktické předvedení |
| e) Provést konečnou úpravu asfaltového povrchu posypem | Praktické předvedení |
| f) Ošetřit asfaltérské nářadí, pomůcky a zařízení po ukončení prací | Praktické předvedení a ústní ověření |

**Je třeba splnit kritéria a), b), e), f). Kritéria c) a d) variantně dle zadání.**

### Spárování dlažeb maltou, asfaltem a jinými materiály

| Kritéria hodnocení | Způsoby ověření |
|---|---|
| a) Připravit spárovací materiály k použití | Praktické předvedení |
| b) Spárovat dlažbu podle zadání maltou, asfaltem a cemento-epoxidovou spárovací hmotou pro exteriéry v minimálním rozsahu 2 m2, očistit dlažbu po spárování | Praktické předvedení |

**Je třeba splnit obě kritéria.**

### Mechanické čištění zárubní, instalačních vedení, dlažeb, podlah, obedňovacích dílců

| Kritéria hodnocení | Způsoby ověření |
|---|---|
| a) Popsat postup mechanického čištění podle zadání a návrh zdůvodnit | Ústní ověření |
| b) Mechanicky vyčistit ocelovou dveřní zárubeň, část instalačního vedení, keramickou dlažbu podlahy, obedňovací dílec | Praktické předvedení |

**Je třeba splnit obě kritéria.**

### Zemní práce s přípravou a úpravou terénu

| Kritéria hodnocení | Způsoby ověření |
|---|---|
| a) Popsat postup práce pro provádění terénních úprav podle zadání a návrh zdůvodnit | Ústní ověření |
| b) Zvolit a připravit vhodné nářadí a pracovní pomůcky | Praktické předvedení a ústní ověření |
| c) Upravit terén podle předložené projektové dokumentace v minimálním rozsahu 6 m2 | Praktické předvedení |

**Je třeba splnit všechna kritéria.**

### Ruční výkop rýh pro základové pasy a inženýrské sítě včetně zásypu a zhutnění

| Kritéria hodnocení | Způsoby ověření |
|---|---|
| a) Popsat postup práce pro ruční výkop rýh podle zadání a návrh zdůvodnit | Ústní ověření |
| b) Zvolit a připravit vhodné nářadí a pracovní pomůcky | Praktické předvedení a ústní ověření |
| c) Provést ruční výkop rýhy podle předložené projektové dokumentace do hloubky 0,7 m a o minimální délce 2,0 m a minimální šířce 0,4 m | Praktické předvedení |
| d) Provést zásyp rýhy včetně následného zhutnění | Praktické předvedení |

**Je třeba splnit všechna kritéria.**

### Vrtání děr, bourání nenosných částí zděných a betonových konstrukcí, sekání rýh a průrazů

| Kritéria hodnocení | Způsoby ověření |
|---|---|
| a) Popsat postup práce pro zadané činnosti a návrh zdůvodnit | Ústní ověření |
| b) Zvolit a připravit vhodné nářadí a pracovní pomůcky | Praktické předvedení a ústní ověření |
| c) Provést úpravu stavební konstrukce podle zadání (v minimálním rozsahu: vrtání, bourání nenosných částí konstrukcí, sekání rýh nebo průrazů) | Praktické předvedení |

**Je třeba splnit všechna kritéria.**

### Výroba malt a čerstvého betonu ze suchých směsí

| Kritéria hodnocení | Způsoby ověření |
|---|---|
| a) Popsat pracovní postup | Ústní ověření |
| b) Připravit maltu nebo čerstvý beton ze suchých směsí podle ČSN 72 24 30, minimálně v množství odpovídajícímu náplni stavební míchačky o objemu bubnu 120 až 130 litrů | Praktické předvedení |

**Je třeba splnit obě kritéria s přihlédnutím k ČSN 72 24 30.**

### Seřizování, ošetřování a údržba příslušných druhů stavebních strojů a zařízení

| Kritéria hodnocení | Způsoby ověření |
|---|---|
| a) Zjistit a stanovit postup správného užívání, ošetřování a údržby běžně používaných stavebních strojů a zařízení s využitím návodů k obsluze | Ústní ověření |
| b) Provést údržbu stavebního stroje nebo zařízení podle zadání | Praktické předvedení a ústní ověření |

**Je třeba splnit obě kritéria podle zadání.**

## Obsluha a údržba sbíjecích kladiv

| Kritéria hodnocení | Způsoby ověření |
|---|---|
| a) Obsluhovat sbíjecí kladiva podle zadání | Praktické předvedení |
| b) Ošetřovat a udržovat sbíjecí kladiva | Praktické předvedení a ústní ověření |

**Je třeba splnit obě kritéria.**

## Dodržování BOZP, PO a hygieny práce

| Kritéria hodnocení | Způsoby ověření |
|---|---|
| a) Dodržovat ustanovení týkající se bezpečnosti a ochrany zdraví při práci a požární prevence | Praktické předvedení a ústní ověření |
| b) Rozeznat škodlivé a neškodné odpady a uvést možnosti recyklace | Ústní ověření |
| c) Zajistit bezpečné postupy při obsluze a běžné údržbě používaných strojů | Praktické předvedení a ústní ověření |

**Je třeba splnit všechna kritéria.**

## Organizační a metodické pokyny

### Pokyny k realizaci zkoušky

Autorizovaná osoba informuje, které doklady musí uchazeč předložit, aby zkouška proběhla v souladu s platnými právními předpisy.
Před zahájením vlastního ověřování musí být uchazeč seznámen s pracovištěm a s požadavky bezpečnosti práce a ochrany zdraví při práci (BOZP) a požární ochrany (PO), o čemž bude autorizovanou osobou vyhotoven a uchazečem podepsán písemný záznam.

Autorizovaná osoba, resp. autorizovaný zástupce autorizované osoby, je oprávněna předčasně ukončit zkoušku, pokud vyhodnotí, že v důsledku činnosti uchazeče bezprostředně došlo k ohrožení nebo bezprostředně hrozí nebezpečí ohrožení zdraví, života a majetku či životního prostředí. Zdůvodnění předčasného ukončení zkoušky uvede AOs do Záznamu o průběhu a výsledku zkoušky. Uchazeč může ukončit zkoušku kdykoliv v jejím průběhu, a to na vlastní žádost.

Zdravotní způsobilost pro vykonávání pracovních činností této profesní kvalifikace se vyžaduje a prokazuje lékařským potvrzením (odkaz na povolání v NSP - https://www.nsp.cz/jednotka-prace/pomocny-pracovnik-ve-stav-fd2e#zdravotni-zpusobilost).

Při ověřování odborných kompetencí formou praktického předvedení je třeba přihlížet k bezpečnému provádění všech úkonů a dodržování předpisů.
Vzhledem k charakteru některých činností při ověřování odborných způsobilostí je nezbytné uchazeči zajistit pomoc dalších osob nebo mechanizační prostředky.

Uchazeč si zajistí pracovní oděv, obuv a osobní ochranné pracovní prostředky odpovídající prováděným pracím.

### Výsledné hodnocení

Zkoušející hodnotí uchazeče zvlášť pro každou kompetenci a výsledek zapisuje do záznamu o průběhu a výsledku zkoušky. Výsledné hodnocení pro danou kompetenci musí znít „splnil“ nebo „nesplnil“ v závislosti na stanovení závaznosti, resp. nezávaznosti jednotlivých kritérií u každé kompetence. Výsledné hodnocení zkoušky zní buď „vyhověl“, pokud uchazeč splnil všechny kompetence, nebo „nevyhověl“, pokud uchazeč některou kompetenci nesplnil. Při hodnocení „nevyhověl“ uvádí zkoušející vždy zdůvodnění, které uchazeč svým podpisem bere na vědomí.

### Počet zkoušejících

Zkouška probíhá před jednou autorizovanou osobou; zkoušejícím je jedna autorizovaná fyzická osoba s autorizací pro příslušnou profesní kvalifikaci anebo jeden autorizovaný zástupce autorizované podnikající fyzické nebo právnické osoby s autorizací pro příslušnou profesní kvalifikaci.

## Požadavky na odbornou způsobilost autorizované osoby, resp. autorizovaného zástupce autorizované osoby

Autorizovaná osoba, resp. autorizovaný zástupce autorizované osoby musí splňovat alespoň jednu z následujících variant požadavků:

a) Střední vzdělání s výučním listem v oboru vzdělání zedník a alespoň 5 let odborné praxe v oblasti stavební výroby nebo ve funkci učitele praktického vyučování v oblasti stavební výroby.
b) Střední vzdělání s výučním listem v oboru vzdělání zedník + střední vzdělání s maturitní zkouškou (v jiném oboru vzdělání) a alespoň 5 let odborné praxe v oblasti stavební výroby nebo ve funkci učitele praktického vyučování v oblasti stavební výroby.
c) Střední vzdělání s maturitní zkouškou v oboru pozemní stavby nebo stavitelství a alespoň 5 let odborné praxe v oblasti stavební výroby nebo ve funkci učitele praktického vyučování v oblasti stavební výroby.
d) Vyšší odborné vzdělání v oblasti pozemní stavby a alespoň 5 let odborné praxe v oblasti stavební výroby nebo ve funkci učitele praktického vyučování v oblasti stavební výroby.
e) Vysokoškolské vzdělání se zaměřením na pozemní stavby a alespoň 5 let odborné praxe v oblasti stavební výroby nebo ve funkci učitele odborných předmětů v oblasti stavební výroby.

Žadatel o udělení autorizace prokazuje splnění požadavků na odbornou způsobilost autorizujícímu orgánu, a to předložením dokladu nebo dokladů o získání odborné způsobilosti v souladu s hodnoticím standardem této profesní kvalifikace, nebo takovým postupem, který je stanoven autorizujícím orgánem v souladu s požadavky uvedenými v hodnoticím standardu této profesní kvalifikace.

Žádost o udělení autorizace naleznete na internetových stránkách autorizujícího orgánu: Ministerstvo průmyslu a obchodu, www.mpo.cz

## Nezbytné materiální a technické předpoklady pro provedení zkoušky

Výcvikové pracoviště nebo staveniště umožňující provedení zkoušek

Nářadí: kolečko stavební, nádoby na maltu a stavební lepidlo, zednické lžíce, zednické spárovačky, zednická naběračka, zednické kladivo, zednická palička kovová, štětka, konve na zálivkový asfalt, vaničky na asfalt, hrabla, hrábě kovové, lopata, krumpáč, košťata, sekáče, kladivo, palička kovová, nádoby na vodu (kbelíky a konve), ocelové a režné kartáče pro mechanické čištění stavebních konstrukcí

Pomůcky: zábrany na ohrazení pracoviště, latě na kontrolu rovinnosti, emulze na čištění nářadí a zařízení od asfaltu

Strojní zařízení:
– míchačka stavební
– mísicí zařízení na přípravu stavebních lepidel
– zařízení pro svislou dopravu stavebních materiálů
– zařízení pro vodorovnou dopravu stavebních materiálů
– stroj na stříkání betonové směsi s kompresorem
– pneumatické kladivo
– hořáková pojízdná souprava, tavný kotlík, zálivkový vařič
– kolový traktorbagr a nakladač (např. JCB 4x4)

Další vybavení:

– zdroj elektrické energie
– informační materiály (např. návody a manuály)
– projektová dokumentace (prováděcí výkresy)
– úklidové prostředky
– pomocný personál

Autorizovaná osoba, resp. autorizovaný zástupce autorizované osoby musí zajistit, aby pracoviště byla uspořádána a vybavena tak, aby pracovní podmínky pro vykonání zkoušky z hlediska BOZP odpovídaly bezpečnostním požadavkům a hygienickým limitům na pracovní prostředí a pracoviště.

K žádosti o udělení autorizace žadatel přiloží seznam materiálně-technického vybavení dokládající soulad s požadavky uvedenými v hodnoticím standardu pro účely zkoušky. Zajištění vhodných prostor pro provádění zkoušky prokazuje žadatel odpovídajícím dokladem (např. výpis z katastru nemovitostí, nájemní smlouva, dohoda) umožňujícím jejich užívání po dobu platnosti autorizace.

## Doba přípravy na zkoušku

Uchazeč má nárok na celkovou dobu přípravy na zkoušku v trvání 30 minut. Do doby přípravy na zkoušku se nezapočítává doba na seznámení uchazeče s pracovištěm a s požadavky BOZP a PO.

## Doba pro vykonání zkoušky

Celková doba trvání vlastní zkoušky jednoho uchazeče (bez času na přípravu a přestávky) je 5 až 7 hodin (hodinou se rozumí 60 minut). Zkouška může být rozložena do více dnů.

## Autoři standardu

### Autoři hodnoticího standardu

Hodnoticí standard profesní kvalifikace připravila SR pro stavebnictví, ustavená a licencovaná pro tuto činnost HK ČR a SP ČR.

Na tvorbě se dále podílely subjekty zastoupené v pracovní skupině:
Subterra, a. s.
PRAGIS, a. s.

Na pravidelné revizi v roce 2019 se podílely subjekty zastoupené v pracovní skupině:
Metrostav, a. s.
SPS ČR
SŠ stavebních řemesel, Brno Bosonohy
EMV s .r. o.